

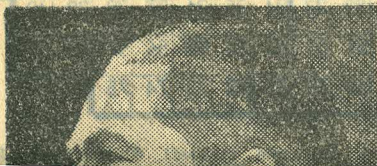
KÕRGE TUNNUSTUS NÕUKOGUDE EESTI KULTUURILE

G. Ernesaks

O. Lund

Väljapaistvate edusammude eest kino- ja teatrikunsti ning heliloomingu alal määras NSV Liidu Ministrite Nõukogu 1950. a. Stalini preemiad ka Nõukogude Eesti kultuuri ja kunsti esindajatele: heliloojad Gustav Ernesaks, Boris Kõrver, V. Reiman, kinorežissöörid V. Tomberg ja J. Gindin, kinooperaatorid S. Školnikov ja V. Parvel, ooperisolistid O. Lund, M. Taras, G. Taleš, V. Veikat, kunstnik V. Haas, lavastaja E. Uuli, dirigent K. Raudsepp on järjekordsed Stalini preemia laureaadid. See annab tunnistust Nõukogude rahvaste rahuliku loova töö suurtest edusammudest kommunistliku ülesehituse kõigil aladel, see räägib partei ja valitsuse ning isiklikult seltsimees Stalini suurest hoolitsusest NSV Liidu rahvaste vormilt rahvusliku ja sisult sotsialistliku kultuuri võimsa arendamise eest.

* * *

RAHVALIKU KUNSTI NIMEL

G. Ernesaksa ooperi „Tormide rand“ lavalettoomine oli huvitav, väga nõudlik ülesanne. Riikliku Akadeemilise Ooperi- ja Balletiteatri „Estonia“ kollektiiv lahendas selle ülesande hästi.

Teatavasti esines RAT „Estonia“ möödunud aasta augustis maailma kõige asjatundlikuma teatripubliku, meie kodumaa armastatud pealinna Moskva töötajate ees. Moskva küllalistenduste kavas oli ka ooper „Tormide rand“, mille ettekanne sai pealtvaatajate kõrge hinnangu osaliseks. Moskva ajakirjanduses ilmunud retsensioonides kriipsutati alla teatrikollektiivi andekust ja meisterlikkust, mis avaldub kujukalt ooperi „Tormide rand“ haaras, sügavalt realistlikus ettekandes. Kollektiiv eesotsas lavastaja E. Uuliga on õigesti lahti mõtestanud teose põhiidee — rahva võitluse oma vabaduse eest, andes selle pealtvaatajatele jõuliselt edasi. Eriti haaravad on lavastuse massistseenid, mis näitavad meie rahva vaimseid rikkusi, tema leegitsevat vabadusiha ja murdumatut võitlusvaimu. Elulisi, meeldejäävaid kujusid on loonud O. Lund (Malle), G. Taleš

(kapten Petrov), M. Taras (Leemet) ja V. Veikat (parun Ungern-Sternberg), kellede esinemine haarab iga pealtvaatajat oma kõrge laululise kui ka mängulise meisterlikkusega. Väga sügavalt läbimõeldud, täpne ja väljenduslik on Kirill Raudsepa dirigeerimine, mis aitab kaasa ooperi põhiidee täielikule mõjulepääsule. Sama on kehtiv ka Volde- mar Haasi silmapaistvate dekoratsioonide kohta.

G. Ernesaksa ooperi „Tormide rand“ lavastus on RAT „Estonia“ kollektiivi järjekordsks võiduks. See silmapaistev lavastus valmis helilooja G. Ernesaksa, libretisti J. Schmuuli ja teatrikollektiivi kõige tihedama koostöö tulemusena. Määratu suurt kaasabi osutasid siin Moskva töötajad, heliloojad ja kriitikud, kelle sõbralikud ja printsiipsaalsed nõuanded aitasid kaasa nii teose kui ka lavastuse küpsemisele.

RAT „Estonia“ väsimatu töö rahva teenimisel on saanud kõrge tunnustuse — Stalini preemia. See innustab kollektiivi veelgi ennastalgavamale tööle meie sotsialistliku kultuuri arendamise eest.

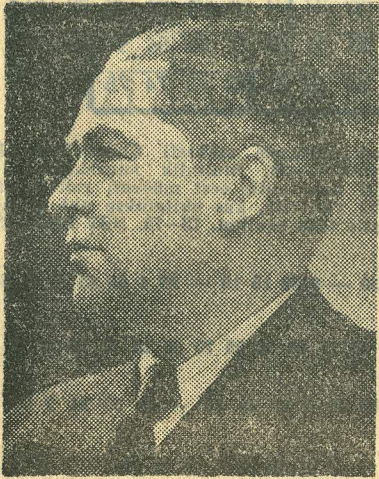
V. Tomberg

V. Parvel

EESTI OOPERILOOMINGU SUURSAAVUTUS

M. Taras

V. Haas

haaravad on lavastuse massistseenid, mis näitavad meie rahva vaimseid rikkusi, tema leegitsevat vabadusihka ja murdumatut võitlusvaimu. Elulisi, meeldejäätavaid kujusid on loonud O. Lund (Malle), G. Taleš

EESTI OOPERILOOMINGU SUURSAAVUTUS

Professor Gustav Ernesaksale, meloodilise ja muusikaliselt väljendusriikka ooperi „Tormide rand“ loojale, määrati Stalini preemia. See rõõmustav teade levis sõna otseses mõttes silmapilkselt üle meie vabariigi. Ja uhkustunne meie sotsialistliku, kõrgeideelise, rahvusliku muusikakultuuri üle, mis ainult nõukogude võimu tingimustes leidis avarad võimalused igakülgseks arenemiseks, täitis meie vabariigi töötajate südameid.

Kahekordse Stalini preemia laureaadi Gustav Ernesaksa nimi on laialdaselt tuntud ja populaarne üle kogu Nõukogudemaa. Teda tuntakse ja hinnatakse kui meie rahvusliku koorilaulukultuuri silmapaistvat meistrit.

Gustav Ernesaksa mitmekülgne talent, mis nüüd on eredalt nähtavale tulnud ka ooperikunsti alal, annab oma jõu peamiselt eesti rahva laulu- ja muusikaloomingu rikkalikust allikast. Just nimelt tihe-

RAT „Estonia“ väsimatu töö rahva teenimisel on saanud kõrge tunnustuse — Stalini preemia. See innustab kollektiivi veelgi ennastalgavamale tööle meie sotsialistliku kultuuri arendamise eest.

daim side rahvaga, rahvakunstiga aitas G. Ernesaksal luua sellist meisterlikku muusikat nagu ooperi avamäng, rahvakoorid ja -tantsud ooperis „Tormide rand“, mis lähevad oma ilmekuselt klassikalistele eeskujudele.

Suurepärase muusikalise iseloomustuse saab ooperis vene laevakapten Petrov. Tema südamlük aaria, mis on tulvil piiritut kodumaa-armastust, haarab ja erutab sügavalt. Selle kuju toomisega ooperisse rõhutab G. Ernesaks selgelt vene ja eesti rahva põlist sõprust.

Rahva moraalse üleoleku idee tema feodaalsetest orjastajatest, tema igipõline unistus ja püüe saada vabaks, leiavad suurepärase väljenduse „Tormide ranna“ muusikas.

„Tormide rand“ — see on kahekordse Stalini preemia laureaadi Gustav Ernesaksa suureks ja väärtuslikuks panuseks nõukogude ooperikunsti varasalve.

SAAVUTUS KOHUSTAB

Möödunud aastal Tallinna Kinostuudio poolt valmistatud uus värviline dokumentaalfilm „Nõukogude Eesti“ on võitnud laiades rahvahulkades suure populaarsuse ja poolehoidu. See populaarsus on ennekõike tingitud filmi kõrgest ideelisusest ja kunstilisest tasemest.

Film „Nõukogude Eesti“ annab veenva ja tõetruu pildi Nõukogude Eesti saavutustest majandus- ja kultuurielu alal vabariigi kümneaastase olemasolu kestel. Film kajastab võimsalt pulbitsevat nõukogulikku elu meie vabariigis. Tutvume vabariigi tööstuse suurepärase edusammudega. Näeme loomingu-rikast tööd meie tekstiilitööstuse südames: taastatud Kreenholmi Manufaktuuris, uusi kaevandusi põlevkivirajoonis, mehhaniseeritud turvatöötlemist Tootsis ja palju muud. Filmis leidub meeldejäätavaid ja innustavaid episoodide ka meie sotsialistliku põllumajanduse arengust. Avaratel kolhoosipõldudel töötavad traktorid ja kombainid. Tutvume vabariigi põllumajanduse eesrind-

duse ja kunstielu saavutusi. Eriti paeluvalt on filmis edasi antud Nõukogude Eesti juubeli-aastapäeva pidustused Tallinnas ja paljud teised sündmused kogu vabariigis.

Selle suurepärase filmi valmistajad Tallinna Kinostuudio parimad töötajad, režissöörid Stalini preemia laureaat V. Tomberg ja J. Gindin ning operaatorid Stalini preemia laureaat S. Skolnikov ja V. Parvel. Filmile rahvapärase, kauni muusika lõi helilooja Villem Reiman. Mainitud seltsimehed mõistsid neile usaldatud ülesande suurt poliitiliskultuurilist tähtsust ja pühendasid kogu oma jõu selleks, et tõsta meie noore vabariigi kinokunst senisest veelgi kõrgemale tasemele. Filmi-grupi ennastalgavat, tublit tööd kroonis edu. Värviline dokumentaalfilm „Nõukogude Eesti“ rahuldab ka nõudlikumaid kinokülastajaid. Ja NSV Liidu Ministrite Nõukogu otsusega määrati nüüd filmi teostajatele režissööridele V. Tombergile ja J. Gindinile, operaatoritele S. Skolnikovile ja V. Parvelile ning heliloojale V. Reimanile Stalini pree-

V. Reiman

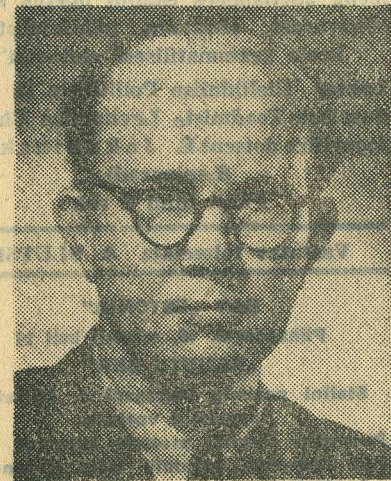

B. Körver

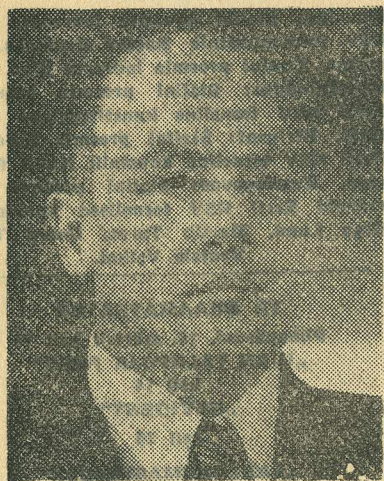

V. Haas

E. Uuli

G. Taleš

SAAVUTUS KOHUSTAB

Möödunud aastal Tallinna Kinostuudio poolt valmistatud uus värviline dokumentaalfilm „Nõukogude Eesti“ on võitnud laia rahvahulka suure populaarsuse ja poolehoidu. See populaarsus on ennekõike tingitud filmi kõrgest ideelisusest ja kunstilisest tasemest.

Film „Nõukogude Eesti“ annab veenva ja tõetruu pildi Nõukogude Eesti saavutustest majandus- ja kultuurielu alal vabariigi kümneaastase olemasolu kestel. Film kajastab võimsalt pulbitsevat nõukogulikku elu meie vabariigis. Tutvume vabariigi tööstuse suurepärase edusammudega. Näeme loomingu-rikast tööd meie tekstiilitööstuse südames: taastatud Kreenholmi Manufaktuuris, uusi kaevandusi põlevkivirajoonis, mehhaniseeritud turbatöötlemist Tootsis ja palju muud. Filmis leidub meeldejälvaid ja inustavaid episoodide ka meie sotsialistliku põllumajanduse arengust. Avaratel kolhoosipõldudel töötavad traktorid ja kombainid. Tutvume vabariigi põllumajanduse eesrindlastega, sotsialistliku töö kangelas- tega H. Kruusalu, Ivan ja Lembi Pauku ja K. Isakuga ning rea teiste põllumajanduse alal töötavate parimate inimestega. Köitvad on episoodid, mis kajastavad meie tea-

duse ja kunstielu saavutusi. Eriti paeluvalt on filmis edasi antud Nõukogude Eesti juubeli-aastapäeva pidustused Tallinnas ja paljud teised sündmused kogu vabariigis.

Selle suurepärase filmi valmistajad Tallinna Kinostuudio parimad töötajad, režissöörid Stalini preemia laureaat V. Tomberg ja J. Gindin ning operaatorid Stalini preemia laureaat S. Skolnikov ja V. Parvel. Filmile rahvapärase, kauni muusika lõi helilooja Villem Reiman. Mainitud seltsimehed mõistsid neile usaldatud ülesande suurt poliitilis-kultuurilist tähtsust ja pühendasid kogu oma jõu selleks, et tõsta meie noore vabariigi kinokunst senisest veelgi kõrgemale tasemele. Filmigrupi ennastalgavat, tublit tööd kroonis edu. Värviline dokumentaalfilm „Nõukogude Eesti“ rahuldab ka nõudlikumaid kinokülastajaid. Ja NSV Liidu Ministrite Nõukogu otsusega määrati nüüd filmi teostajale režissööridele V. Tombergile ja J. Gindinile, operaatoritele S. Skolnikovile ja V. Parvelile ning heliloojale V. Reimanile Stalini preemia. See on uueks tunnustuseks kogu Nõukogude Eesti kinokunstile, mis innustab veelgi suurematele saavutustele nõukoguliku kinokunsti edasiseks arendamiseks.

B. Kõrver

K. Raudsepp

Laulud meie inimeste töö- ja elurõõmust

Stalini preemia laureaat Boris Kõrver on noor helilooja, kelle anne puhkes õitsele vaid tänu nõukogude korra viljastavaile tingimustele.

Tuginedes vene klassikalise muusika hiilgavatele traditsioonidele, õppides vennasrahvaste heliloojailt, on Boris Kõrver loonud juba terve rea teoseid, mis haaravad kuulajaid kõrgeideelisuse, helikeele rahvalikkuse ja kunstilise meisterlikkusega.

Eriti peab esile tõstma B. Kõrveri rahvalikke laule, mille sisuks on meie nõukogude päikesepaisteline tänapäev, meie rahva töö ja võitlus kommunismi nimel.

Oma lauludetsükli „Kolhoosilaulud“ on Boris Kõrver käsitle- nud kolhoositemaatikat, näidates

meie tublide kolhoosnikute kaasa- kiskuvat töö- ja elurõõmu. B. Kõrveri laulud „Meil kolhoosis“, „Suve- õhtul“ ja „Pärast tööd“ oma lihtsa, meloodilise, rahvamuusikale lähene- va helikeelega, on muutunud lühike- se aja jooksul üldlauldavaiks lau- ludeks, innustades meie inimesi uutele väljapaistvatele töövõitudele.

Stalini preemia määramine heli- loojale B. Kõrverile näitab kujukalt meie sotsialistliku kultuuri tormilist arengut, on järjekordseks näi- teks Nõukogude valitsuse, partei ja seltsimees Stalini suurest hoolitsusest meie noorsoo eest, meie heliloo- jate järelkasvu eest. Noored vasta- vad sellele hoolitsusele aga oma uute töövõitudega.

V. Veikat